

VỀ VÙNG CHIẾN-TUYẾN

Tôi bước vào phòng giấy của Chuẩn-Tướng* Huỳnh Thới Tây, Trưởng Ngành Đặc-Biệt Trung-Ương, với phong-thái điềm-nhiên nhưng tâm-trạng bồn-chồn.

**Chuẩn-tướng: tướng một sao.*

Tôi đang làm việc ở Ngành Đặc-Biệt Vùng II, mà trụ-sở đóng tại Thành-Phố Nha-Trang, thì nhận được một cú điện-thoại từ Văn-Phòng Trưởng Ngành, báo tôi về gặp Chuẩn-Tướng Tây ngay.

Trong phạm-vi công-tác chuyên-môn, Trưởng Ngành Đặc-Biệt Trung-Ương trực-tiếp tiếp-xúc với tôi là một chuyện thường; nhưng, trong lĩnh-vực quản-trị nhân-viên, việc Trưởng Ngành gọi tôi, lúc ấy là một Phó Giám-Đốc cấp Vùng, mà ở Trung-Ương thì không qua Nha Tiếp-Trợ, và ở địa-phương thì không qua Trưởng Cơ-Quan, là một chuyện bất-thường. Dạo đó, nội-bộ Cảnh-Sát Quốc-Gia đang bị xáo-trộn vì nhiều đợt liên-tiếp thay bậc đổi ngôi, nên chuyện xuồng chó hay lên voi, dù không xảy đến cho mình, cũng khiến mọi người bàn-tán xôn-xao. Từ lúc tôi nhận được lệnh về cho đến trước khi tôi bước vào phòng làm việc của Tướng Tây, nhiều người đã phỏng-đoán với tôi về mục-đích của cuộc gặp-gỡ này; tuy tất cả đều trấn-an tôi rằng đây là một việc vui, nhưng hầu hết đều không dám chắc rằng đây không phải là một điều xui.

Tôi đã thắm tự kiểm-điểm sinh-hoạt của mình trong thời-gian qua, xem thử có gì sai trái, hầu chuẩn-bị tinh-thần mà đón nhận, nếu có, mọi sự chông lảnh.

Chính-Sách Quân-Cách-Hóa*

Năm 1971, Lực-Lượng Cảnh-Sát Quốc-Gia của Việt-Nam Cộng-Hòa lại được cải-tổ; lần này rõ-ràng là để chuẩn-bị cho tình-hình hậu-chiến Việt-Nam.

**Không phải quân-sự-hóa hay quân-nhân-hóa.*

Thêm nhiều sĩ-quan Quân-Lực được biệt-phái qua năm giữ các chức-vụ chủ-huy quan-trọng trong Ngành Áp-Pháp. Trừ một thiểu-số có khả-năng, còn thì đa-số đã không thạo việc mà không chịu học lại còn lợi-dụng cương-vị mới – có quy-quản-hành trực-tiếp đối với dân-nhân – để làm lợi riêng cho bản-thân, do đó, làm hại chung cho hoạt-động của cơ-quan trọng-yếu này của Chính-Quyền. Tôi thấy trước hậu-quả bất-lợi cho chế-độ nói chung, nhất là qua chính-sách quân-cách-hóa guồng máy này, nên đã gửi lên Trưởng Ngành Đặc-Biệt Trung-Ương, hồi đó là Trung-Tá Nguyễn Mậu, một bức thư đi-ưu-truân quan-điểm của mình.

Sự-việc xảy ra thì Trung-Ương cử trung-tá quân-nhân Nguyễn Văn Long đến Vùng II giữ chức-vụ Giám-Đốc Ngành Đặc-Biệt thay-thế tôi, và giáng-chức tôi từ Trưởng xuống Phó. .

Trung-Tá Nguyễn Mậu phải phái Đại-Tá Đặng Văn Minh, Phó Trưởng Ngành Đặc-Biệt Trung-Ương, ra Vùng II triệu-tập một cuộc họp nội-bộ các cấp chủ-huy, để xoa dịu tình-hình.

Sau ngày Hiệp-Định Paris 27-1-1973 được ký-kết và có hiệu-lực, chiến-tranh Việt-Nam chấm dứt, đáng lẽ Lực-Lượng Cảnh-Sát Quốc-Gia phải là công-cụ đắc-lực cho chính-quyền và dân-chúng Miền Nam trong công-cuộc đấu-tranh chính-trị trực-diện với cộng-sản ở thời bình, thì Hành-Pháp Trung-Ương, trong tay các cấp nhà-binh, đã chỉ xây-đựng Cảnh-Lực Việt-Nam Cộng-Hòa thành một “con cọp... lười”.

Tính đến nay, số lượng quân-nhân biệt-phái từ đại-tá xuống đến binh-nhì đã tràn ngập từ Trung-Ương xuống đến Xã Phường, nâng tổng-số nhân-số Cảnh-Lực Quốc-Gia từ mấy chục ngàn người lên đến khoảng mười tám vạn người. Thời-gian sau cùng, Thiệu-Tướng* [Nguyễn Khắc Bình](#), Đặc-Quy-Trưởng Tình-Báo Trung-Ương, đã qua kiêm-nhiệm Tư-Lệnh Cảnh-Lực Quốc-Gia, đem theo thêm nhiều sĩ-quan cao-cấp Quân-Lực thay-thế hầu hết các viên-chức Cảnh-Sát cao-cấp chuyên-ngành.

**Thiệu-tướng: tướng hai sao.*

Giai-đoạn đầu của chiến-lược Việt-Nam-Hóa đã qua một cách gi-ạo, và giai-đoạn nhì đã đến trong tình-th- b- b-.

M- ngành ngh- đầu có những đặc-tính và quy-luật hoạt-động riêng của mình. Nhưng C-nh-Lực mà t- chức sao y theo Quân-Lực thì dư phòng-gi-, thừa cạo-gi-, và thi- việc-làm; và đi- hành rập khuôn theo Quân-Lực thì m- thì-giờ, t- nhân-lực, và phí hiệu-năng. Các bộ-phận phụ-dịch thì l- ít chính-nghiệp. Gu-ng máy Áp-Pháp đã không b- ngu- mà cũng không bám r- trong dân-nhân.

Tôi tự th- mình có nhận-thức đúng, như đã từng có nhận-thức đúng v- các bi- c- lịch-s- trước đây; và tôi đã bi- lộ bằng c- lời nói l- việc làm công-khai, trong khuôn-kh- trách-nhiệm và quy- h- có s-, cái nhận-thức “c- p-ti-” và “quá-khích” y của mình.

H- sơ nội-vụ còn nằm ít nh- là trong văn-phòng của Ngành Đặc-Biệt Trung-Ương. Có th- là tôi s- bị trừng-trị vì sự ch- đ- k- trên?

K- Hoạch “C-nh-Sát-Hóa”

Có một đi- lạ, là h- như ít ai bi- đ- cái-gọi-là “K- Hoạch [C-nh-Sát-Hóa](#)”, v- là một món quà hậu-Việt-Nam-Hóa mà người Mỹ thân tặng cho Việt-Nam Cộng-Hòa đ- làm “qu- sách” sau-chi- tranh.

Các nhà lãnh-đạo Mi- Nam ch- mi- c- cho thi-hành K- Hoạch y một cách qua-loa, tại một s- T-nh, trong một thời-gian ng-, r- đẹp b- luôn.

Tôi đã tự mình ki- được b- chính của K- Hoạch y bằng chữ Anh, đọc kỹ đ- có ý-niệm chính-xác v- ý-nghĩa và mục-đích chiến-lược của nó, h- có căn-b- lý-thuy- mà đ- chi- với thực-t- thực-hành.

Tôi là người duy-nh- đã đ- các T-nh như Ninh-Thuận, Bình-Thuận, v.v... thuộc Vùng II, quan-sát và nghiên-cứu tại ch-

việc thi-hành Kế-Hoạch Cảnh-Sát-Hóa tại Vùng này, sau khi Kế-Hoạch này đã được thí-nghiệm có kết-quả tốt tại Tỉnh Gò-Công thuộc Vùng IV, và một số Tỉnh khác của Miền Nam.

Tại Trung-Ương, không có một bộ-phận đầu-não xứng-đáng, để đảm-trách nó.

Kế-Hoạch “Phụng-Hoàng”, vốn là một *giai-đoạn* của Kế-Hoạch “Cảnh-Sát-Hóa”, không được hiểu đúng, nên các Trung-Tâm Thường-Trực, những khi không có người Mỹ nhúng tay vào, chỉ là những văn-phòng ngoại-vi, tập-trung tin-tức tình-báo đã nguội, và báo-cáo kết-quả hành-quân đã lạnh.

Những vốn-đầu chi-ến-thuật nh-ật-thời, như: Trại Giam, mà dư-luận trong nước cũng như ngoài nước chỉ-trích nặng-nề, vì chứa quá nhiều người và thi-ưu tiện-nghĩ; Ủy-Hội Quốc-Tổ Kiểm-Soát Và Giám-Sát Ngưng B-iến (ICCS), mà trong đó có hai thành-viên cộng-s-đ-ôn Đông-Âu là Hung-Gia-Lợi và Ba-Lan; các Ban Liên-Hợp Quân-Sự 4-Bên và 2-Bên, mà trong đó có các thành-viên cộng-s-đ-ôn Việt-Nam (Cộng-S-đ-ôn Bắc-Việt Xâm-Lược và Cộng-Ph-ủ Miền Nam); v.v... đều thuộc phạm-vi chính-trị và ph-ấn-gián, thì bị tách rời ra khỏi Ngành Đặc-Biệt là trung-tâm chuyên-môn về các lĩnh-vực này.

Hơn nữa, các bộ-phận chỉ-trì biệt-lập kia ở trung-ương thì không có cấp dưới trực-hệ để chỉ-p-hành chỉ-thị của mình tại các địa-phương.

Tôi không chịu nổi cảnh b-ất-t-ức này trong công-vụ – sứ-mệnh đa-diện của Lực-Lượng Cảnh-Sát Quốc-Gia đối với Quốc-Dân, chứ không phải chức-năng phi-ến-diện của các cá-nhân nắm giữ chức-vụ chỉ-huy trên mặt gi-ây-tờ. Ngành Đặc-Biệt Trung-Ương thì không biết hết các nhiệm-vụ mà cấp dưới đảm-trách ở các địa-phương; Bộ Chỉ-Huy Cảnh-Lực Vùng thì họ thấy gì có dính-dáng đến cộng-s-đ-ôn và chính-trị là giao khoán ngay cho Ngành Đặc-Biệt tự lo.

Vì thế nên tôi quyết-định làm li-êu.

Tôi đã tự ý t^o-chức các đại-hội, tại các T^onh lớn và Thành-Ph^o quan-trọng, như: Bình-Định, Phú-Yên, Khánh-Hòa/Nha-Trang, Cam-Ranh, Ninh-Thuận, Bình-Thuận, Kontum, Pleiku, Darlac, Tuyên-Đức/Đà-Lạt; mời t^ot c^o các c^o-v^on Hoa-Kỳ thuộc 4 địa-hạt là Phụng-Hoàng (Phoenix), C^onh-Sát S^oc-Phục (PSD tức Public Safety Division=An-Ninh Công-Cộng), Tình-Báo (PSB tức Police Special Branch=Ngành Đặc-Biệt, và PRU tức Province Reconnaissance Unit=Thám-Sát T^onh), và C^onh-Sát Dã-Chi^on (NPFF tức National Police Field Force), cùng dự với t^ot c^o các đại-diện c^oa các cơ-quan quân-sự và các Bộ khác, các c^op ch^o-huy C^onh-Sát, từ c^op Vùng xu^ong đ^on c^op Quận kh^op Vùng II; đ^o tôi thuy^ot-trình quan-đi^om c^oa mình v^o các v^on-đ^o sau-chi^on-tranh.

Tôi cũng tự-nguyện đ^om-trách một s^o giờ gi^ong-dạy tại Trung-Tâm Hu^on-Luyện Phụng-Hoàng Quân-Khu II, dành cho các sĩ-quan Quân-Lực (Phòng 2, An-Ninh Quân-Đội, Chi^on-Tranh Chính-Trị...), viên-chức các Bộ khác (Thông-Tin, Chiêu-H^oi, Dân-Ý-Vụ, Xây-Dựng Nông-Thôn...), và các c^op c^onh-nhân (Đặc-C^onh, C^onh-Sát S^oc-Phục, C^onh-Sát Dã-Chi^on, Thám-Sát T^onh...), cũng với các đ^o-tài nói trên.

Ngoài ra, tôi còn n^om l^oy nhi^ou cơ-hội khác đ^o ph^o-bi^on nhận-thức c^oa mình, thí-dụ: tại Trung-Tâm Tu-Hu^on Tình-Báo Sơ-C^op Vùng II trực-thuộc quy^on tôi; tại Trung-Tâm Hu^on-Luyện C^onh-Sát Căn-Bon Vùng II; tại các Khóa Đào-Tạo Tru^ong Cuộc CSQG c^op Xã/Phường, dành cho từng đợt sĩ-quan Quân-Lực biệt-phái qua; v.v... là những nơi mà chương-trình gi^ong-hu^on có dành cho tôi nhi^ou giờ.

Trước năm 1972 thì tôi tham-gia công-tác Phụng-Hoàng với tư-cách ^oy-Viên; từ năm 1972, Giám-Đ^oc Ngành Đặc-Biệt c^op Vùng không còn là ^oy-Viên ^oy-Ban Phụng-Hoàng c^op Quân-Khu nữa; nhưng vì tôi mu^on lợi-dụng t^o-chức này đ^o làm lợi cho công-cuộc ch^ong-Cộng v^o sau, nên tôi dựa vào uy-tín cá-nhân c^oa mình đ^o v^on ti^op-tục gi^ong-dạy tại Trung-Tâm Hu^on-Luyện c^oa ^oy-Ban Phụng-Hoàng Quân-Khu II, với tư-cách “chuyên-viên” là một tư-cách do tôi tự-phong và được mọi người hữu-quan c^o Việt l^on Mỹ mặc-nhiên nhìn-nhận.

Tôi lại biên-soạn và in-hành nhiều bài tham-luận, xung quanh ch-đ-đ đã được nêu ra, g-đi khắp các c-đp, các nơi trên toàn-qu-đc, c-đ Việt-Nam l-đn Hoa-Kỳ. Việc này x-đy ra sau khi đã có ch-đ-thị c-đa Bộ Tư-Lệnh C-đnh-Lực Qu-đc-Gia dưới thời Thi-đu-Tướng Nguy-đn Kh-đc Bình c-đm-ch-đ mọi hình-thức báo-chí, tạp-chí, đặc-san, nội-san, báo tường, thư tin, v.v..., ngoại-trừ tờ báo “Bạn Dân” c-đa Trung-Ương.

Nói chung thì tôi đã kiên-trì nuôi-dưỡng, qu-đng-bá và thực-thi ý-niệm c-đa mình, rằng t-đt c-đ các Chương-Trình, K-đ-Hoạch riêng-l-đ, tuy có tính-cách chi-đn-thuật giai-đoạn nhưng đ-đu tương-quan với nhau và có mục-đích chi-đn-lược trường-kỳ, nhằm chu-đn-bị đ-đi-phó với tình-hình sau-chi-đn-tranh. K-đt-luận c-đa tôi là ph-đi kiện-toàn Lực-Lượng C-đnh-Sát Qu-đc-Gia, nh-đt là Ngành Đặc-Biệt, đ-đ có đ-đ sức đ-đm-nhận vai trò lãnh-đạo và ti-đn-phong trong trách-vụ in-định tình-hình an-ninh đ-đi-nội và đ-đi ngoại c-đa Qu-đc-Dân, đúng với tinh-th-đn và đường-hướng c-đa K-đ-Hoạch C-đnh-Sát-Hóa – là một “qu-đc-sách” đã bị gi-đt non.

Nhưng, Chính-Quy-đn Trung-Ương thì quy-đt b-đo-th-đ tình-trạng hiện-thời.

Có th-đ nói là tôi s-đp bị trừng-phạt vì những ý-ki-đn phát-bi-đu ra ngoài chính-sách c-đa Trung-Ương?

Cộng-S-đn Trên Đường Ph-đ VNCH

Theo Hiệp-Định Paris thì lãnh-th-đ Việt-Nam Cộng-Hòa được chia ra thành nhiều Khu-Vực, m-đi Khu-Vực có một Ti-đu-Ban Qu-đc-T-đ Ki-đm-Soát Và Giám-Sát Ngưng B-đn; dưới m-đi Ti-đu-Ban có một s-đ T-đ, m-đi T-đ phụ-trách một s-đ T-đnh.

Các Ban Liên-Hợp Quân-Sự 4-Bên và 2-Bên cũng được t-đ-chức tương-tự.

Trụ-s-đ Khu-Vực II đóng tại Pleiku. Tôi đã đ-đn phi-trường Cù-Hanh in đây, đ-đ chứng-ki-đn lúc phái-đoàn Cộng-S-đn B-đc-Việt bước ra từ một chi-đc phi-cơ C-130 do phi-công Không-Quân VNCH và Hoa-Kỳ lái, từ Tân Sơn Nh-đt lên.

Tôi đã nhìn thấy những bộ mặt khốc-khó quật-queo, những bộ quân-phục nhẵn nhúm lụng-thụng, những bàn tay luớ-quớ sờ-soạng không biết mở cửa xe-hơi cách nào, và những cái ngoẹo đầu nheo mắt cửa chính các “đảng-chí” cộng-sản Đông-Âu ngổ-ngàng nhìn ngó đáng-dởp thô-lậu và điều-bộ quê-kệch cửa các sĩ-quan cao-cấp bộ-đội Việt-Nam Dân-Chủ Cộng-Hòa. Nhưng điều quan-trọng nhất là tôi đã ghi nhận được đầy-đủ các đặc-điểm nhận-diện cửa mỗi phái-đoàn trong bốn nước tham-gia Ủy-Hội Quốc-Tế, và cửa cộng-sản Bắc-Việt (Việt-Cộng không đôn), nhất là màu cờ, kiểu-cách đảng-phục, quân-hàm, phù-hiệu cửa họ, là những điều mà đáng lẽ mỗi công-nhân đã được Trung-Ương phân-biện và phân-thuộc lòng.

Một thời-gian sau, Chuẩn-Tướng Huỳnh Thới Tây gọi điện-thoại ra tôi, cảm toàn-thể nhân-viên CSQG/CSĐB không được tiếp-xúc với cộng-sản Hung-Gia-Lợi và Ba-Lan cũng như CSBV và VC. Tôi nhận lệnh xong, hỏi lại Tướng Tây: Nếu họ ra phân, hỏi Công-Sát về đường đi chông hạn, thì Công-Sát có được phép trả lời, tức là nói chuyện với họ, hay không? Chuẩn-Tướng Tây đáp rằng ông chỉ nhận được lệnh cửa Thiệu-Tướng Bình như thế mà thôi.

Sau ngày Hiệp-Định Paris ra đời hơn nửa năm, có một phái-đoàn cửa Bộ Tư-Lệnh Công-Lực Quốc-Gia đôn Bộ Chỉ-Huy Công-Lực Vùng II để giới-thích về văn-kiến nói trên.

Sau khi đại-diện Trung-Ương nói xong, tôi nhắc lại với các [Chỉ-Huy](#)-Trưởng và phái-đoàn đại-diện Công-Lực cửa 13 Tỉnh và Thành phố Vùng II, những điều tôi đã thông-tri cho Ngành Đặc-Biệt nhưng có một số bộ-phận Sĩc-Phục chưa rành, về kiểu-thức và màu-sắc quân-phục, cấp-hiệu, đặc-điểm cửa các phân-tử cộng-sản khác nhau. Tôi cũng nêu lên giở-dụ, nếu cộng-sản hỏi những chuyện thông-thường, thì nhân-viên Công-Sát phải lịch-sự trả lời, như Công-Sát Paris trong thời-gian có Hội-Nghị Quốc-Tế về chiến-tranh Việt-Nam. Phái-đoàn các địa-phương mừng-rỡ tập-trung sự chú-ý về tôi, vì những tin-tức cụ-thể như thế đã đáp-ứng nhu-cầu tìm hiểu thực-tế trước mắt cửa mọi người. Nhưng, có một viên-chức sĩ-tại là Đại-Ủy Nguyễn Khóc Nghị, đã

phát-biểu: “Phái-đoàn Trung-Ương không đ-cập gì đ-n v-n-đó đó; không ai được phép nói rộng ra ngoài giới-hạn nội-dung đã được thuy-t-trình!”

Ch-c-ch-n chuyện đó không bị b-sốt trong b-n tường-trình v- chuy-n đi công-tác này c-a phái-đoàn.

Có th- là tôi s-p bị trừng-phạt v- việc -y, vì đã vượt quy-n C-p Trên?

Một V- Kịch-Thơ Bị C-m Xu-t-B-n

Su-t mười năm nay, tôi đam-mê công-vụ đ-n n-i không còn đ-u-óc và thì-giờ đ- sáng-tác và liên-lạc với các bạn văn thơ.

Nghĩ rằng mình c-n tr- lại với giới tao-nhân, tôi bèn chu-n-bị -n-hành một s- tác-ph-m, hoặc đã đăng báo, hoặc còn là b-n th-o; và tôi b-t đ-u với v- kịch-thơ xã-hội “Lão Ăn Mày”. Kịch vi-t đã lâu, đã được công-di-n tại sân-kh-u “Hội Qu-ng-Tri” - Hu-, trước năm 1960 là năm tôi bị lưu-đày từ c-đô lên Cao-Nguyên. Đ- k- niệm thời-gian sinh-s-ng và sinh-hoạt văn-nghệ sôi-động - th-ph- c-a Mi-n Trung, tôi đã kèm theo ph-n chính cu-n sách, g-i Bộ Thông-Tin đ- xin ki-m-duyet, một ph-n phụ-lục trong đó có một bức thư c-a tôi g-i các bạn thân - Sài-Gòn như nhạc-sĩ Lê Mộng B-o, thi-sĩ Xuân-Huy-n, nữ-sĩ Huy-n-Chi, v.v..., tường-thuật v- trình-di-n v- kịch thơ “H- Quý Ly” c-a tôi tại Hu- vào cu-i thập-niên 1940.

Thu- đó, Hội-Đ-ng Ki-m-Duyet Trung-Việt là một cơ-quan biệt-lập, do cụ H- Đ-c Định, một nhân-vật trí-thức thức-thời, làm Ch-Tịch, và nghệ-sĩ Vũ Đức Duy, một kịch-tác-gia kiêm đạo-di-n kiêm di-n-viên tài-danh, làm T-ng-Thư-Ký. Hai vị ch-ch-t này đã ký c-p gi-y phép cho tôi công-di-n và xu-t-b-n v- kịch kia. Th- nhưng ngay đêm đ-u tiên, đang di-n d- chừng thì viên T-nh-Tru-ng địa-phương, là người được mời đ-n xem trong hàng quan-khách danh-dự, đã ra lệnh ngưng di-n và c-m ti-p-tục, viện lý-do rằng v- kịch -y đ-cao nhân-vật lịch-s- H- Quý Ly đ-kháng Trung-Hoa xâm-lăng, gọi lên liên-tu-ng

đội Hịch Chí Minh cũng đang chống Pháp ngoại-xâm (quân-đội viễn-chinh Pháp đã đổ bộ lên các Thành Thị lớn từ đầu năm 1947). Hội-Đồng Kiêm-Duyệt, cũng cùng có mặt tại chỗ, liên bác-bỏ quy-định của Tỉnh-Trưởng, cho rằng đây là một văn-đề văn-nghệ thuộc quy-định của Hội-Đồng. Các Giám-Đốc Thông-Tin, Công-An, v.v... đều là nhân-vật Quốc-Gia, chống-Cộng nhưng cũng chống Pháp – chống Pháp bằng chính-trị và ngoại-giao – nên tán-thành quy-định của Hội-Đồng Kiêm-Duyệt. Rồi cuộc văn-kịch của tôi đã tạo nên dư-luận sôi-nổi và đã được trình-diễn liên-tiếp nhiều lần...

Chức Bộ Thông-Tin, vào năm 1973, hát-hoàng liên-kết văn-kịch “Lão Ân Mày” ngày nay với văn-kịch “Hịch Quý Ly” ngày xưa, nên đã đóng vào tập bìa thơ của tôi 3 chữ “CƠM XUẤT BÀN” to-tướng.

Tôi đã có nhiều kinh-nghiệm bản-thân về sự phối-hợp giữa Ngành Thông-Tin với Ngành Công-An. Có thể là tôi sắp bị trừng-phạt vì có tác-phẩm như trên?

Nội-Lực Cuối-Cùng của Giới Cao-Cấp Cảnh-Sát Nguyên-Ngành

Ngoài Chuẩn-Tướng Bùi Văn Nhu, được giữ lại với danh-nghĩa Phó Tư-Lệnh Cảnh-Lực Quốc-Gia, các cấp chỉ-huy cao-cấp chính gốc Cảnh-Sát đều bị cắt chức, hoặc chuyển qua Bộ Nội-Vụ, hoặc giao cho những phận-vụ thặng thừa.

Trước khi bị tước hết quy-định-hành và đẩy ra xa, số nhân-vật này đã làm một việc, xem như nội-lực cuối-cùng của tập-đoàn lãnh-đạo cũ, là đề-nghị Tư-Lệnh sử-dụng tôi vào một trách-vụ xứng-đáng hơn. Những tên-tuổi vang-bóng một thời như Bùi Văn Nhu, Trần Vĩnh Đạt, Đàm Trung Mộc, Lê Khắc Duyệt, Lê Sơn Thanh, Bào Trọng, Nguyễn Bính, Nguyễn Phúc, Cao Xuân Hồng, v.v... Họ muốn thấy tôi qua làm ít nhất cũng là Chỉ-Huy-Trưởng Cảnh-Lực một Tỉnh quan-trọng, một chức-vụ mà tôi đã từng đảm-trách và hoàn-thành [xuất-chúng](#) từ mười năm xưa.

Hôm Chuẩn-Tướng Tây ra Nha-Trang, Đại-Tá Cao Xuân Hồng, lúc này là Chỉ-Huy-Trưởng Cảnh-Lực Vùng II, cũng đã gọi ý

với ông là nên dùng tôi để thay-thế [Nguyễn Văn Long \(quân-lai\)](#).

Tôi mà được giới-thiệu nồng-nhiệt như thế thì có khác gì hơn là bị vạch mặt cho tên rằng tôi là một con gà-nòi của phe kia! Hơn nữa, tôi đã nghe kể về tính tự-ái của Tướng Tây. Một hôm, Thiệu-Tá Nguyễn Văn Độ, Chánh Sở Đặc-Biệt Tỉnh Khánh-Hòa, bị Trưởng Ngành Đặc-Biệt Trung-Ương gọi về, vì đã tuân theo một lệnh nào đó của Tỉnh-Trưởng Tỉnh địa-phương. Tướng Tây hỏi: Giữa Trưởng Tỉnh và tôi, anh chọn ai? Độ đáp: Tôi chọn Thiệu-Tướng. Hỏi: Vì sao? Đáp: Vì nếu Trưởng Tỉnh nơi này mà không bằng-lòng về tôi thì tôi còn có thể đến với Trưởng Tỉnh nơi khác; nhưng nếu Thiệu-Tướng mà không vừa-ý về tôi thì tôi không còn đất sống! Thế là Độ được cho về, bình-an.

Bây giờ thì đến phiên tôi. Có thể là tôi bị xem như đã chạy-chọt với giới ngoài Ngành, trong lúc Ngành Đặc-Biệt có tư-cách chuyên-môn, biệt-lập, tự-quản về mặt nhân-viên. Tôi sắp bị khiển-trách về vấn-đề này?...

*

Tôi nghĩ đến những hình-phạt; có thể là khiển-trách ghi hồ-sơ, cắt chức, đình thăng-thuởng, tuyên-chuyên, sa-thải, và cao hơn hết là... bỏ tù. Nhưng, tôi thì đã nhiều lần nếm đủ các loại hình-phạt kể trên.

Điều duy-nhất khiến tôi lo-ngại chính là đời vùng. Mọi lần thay đổi chỉ là một lần cuộc sống đói-diên: lương thực ít-oi, vật-giá leo thang; Cảnh-Sát không có cơ-xá, Tư-Lệnh Cảnh-Lực cấp Vùng mà còn phải ở nhà thuê...

*

* *

Gặp tôi, Chuẩn-Tướng Huỳnh Thới Tây chỉ nói một câu ngắn gọn:

– Tôi cho anh về Miền Trung, làm Trưởng Cơ-Quan cấp Vùng. Anh có 3 ngày để trả lời tôi.

Nhìn nét mặt ông, tôi biết là tôi không thể trình-bày ý-kiến ngay lúc đó, dù chỉ là một phản-ứng tức-thời.

Tôi đứng dậy chào, đón nhận bàn tay xiết chặt của viên chức-huy cao nhất trong Ngành.

Tôi còn gì nữa mà “về Miền Trung”? Miền Trung đối với tôi trước hết là xứ Huế thân-yêu, nơi đã để lại trong tôi biết bao kỷ-niệm vui buồn của một thời trai-trẻ khôn quên. Tôi đã nhún-nai kêu xin nhiều năm mong được trở về ngoài đó, nhưng nguyện-vọng đã không thành. Ước-muốn chôn vùi từ mười ba năm về trước, trải qua bao nhiêu tang-thương, đoạn giai-đoạn này mới được ngó-ngàng. Bây giờ thì ông+bà ngoài tôi, là những người đã nuôi-nấng tôi từ nhỏ, đã mất từ lâu; mẹ tôi đã từ-trẻ; dì tôi đã ra đi; thân-nhân không còn; bạn-bè kỷ-chất, kỷ-tha-phương; cảnh-vật đối khác; tôi có trở về thì cũng chỉ làm một khách viếng-phương. Hơn nữa, tôi còn tiếp-tục ở lại Nha-Trang để giữ cho gia-đình khỏi bị đổ vỡ vì một rạn-nứt đã thành-hình...

Sáng sớm hôm sau, tôi vào gặp Chủ-Tướng Tây.

Ông lắng nghe tôi, nhưng không chấp-nhận những gì tôi nói. Viên Trưởng Ngành Đặc-Biệt Trung-Ương ôn-tĩnh bảo tôi:

– Chúng tôi muốn dùng người đứng với kiến-thức, kinh-nghiệm, thiện-chí và tác-phong của mỗi người. Toàn-quốc chỉ có bốn Vùng; Vùng I là Vùng quan-trọng đặc-biệt. Hiện nay thì tôi không thiêu sĩ-quan, chỉ cần một số cao-cấp hơn anh. Nhưng tôi chọn anh...

Tôi cảm-động vì lời nói ấy. Đó là sự thật.

Nhưng tôi thấy rõ, Vùng I là “Vùng Chiếm-Tuyệt”. Ngay tại Đà-Nẵng, thủ-phủ mới của Miền Trung, đặc-công cộng-sản vẫn có thể bắt-thuần ra tay bất-cứ lúc nào. Đại-Tá Nguyễn

Văn Thiện, Thị-Trưng mà cũng bị mất tích; Trung-Tá Nguyễn Đức Am, Chín-Huy Cánh-Lực Thị-Xã mà cũng bị hạ-sát; Đại-Úy Lê Diệp, Trùng Phòng Đặc-Nhiệm của Ngành Đặc-Biệt toàn Vùng I mà cũng bị gài mìn tở-thương.

Chuẩn-tướng Tây trăn-an tôi:

– Ngoài đó đã có Trung-Tướng* Ngô Quang Trùng, Tư-Lệnh Quân-Đoàn I và Quân-Khu I. Cộng-sản không phải là vẩn-đồ đáng lo!

**Trung-tướng: tướng ba sao.*

Tôi đâu có lo vẩn-đồ cộng-sản. Cánh núi, rừng, cũng như Xã, Thôn, tôi đã chạm trán, chạm súng với chúng nhiều lần. Tôi lo là lo vẩn-nội-tình Quốc-Gia với nhau. Thấy tôi vẩn chưa dứt-khoát nhận lời, Tướng Tây thuyết thêm:

– Các anh phải nhận lấy trách-nhiệm của mình. Chúng tôi chỉ qua đây một thời-gian ngắn, để giúp các anh còng-cổ, phát-triển; rồi một ngày kia chúng tôi sẽ trở về lại với đời quân-nhân...

Thì là rõ-ràng. Chuẩn-Tướng Tây nhắc đến thái-độ chòng-đãi của tôi, vừa để chứng-tỏ là mình không kỳ-thị gì, vừa để ngụ-ý là mình chưa hẳn đã bỏ qua. Tuy thế, ông không dấn tôi vào chân tường. Ông đứng dậy, đưa tay ra bắt tay tôi, nói giọng trách-móc một cách thân-tình:

– Tôi cho anh ba ngày cơ mà! Anh đã hội-ý với các Giám-Đốc ở Bộ Tư-Lệnh chưa? Anh đã dò-hỏi tình-hình ở Vùng I chưa? Anh cần những phương-tiện gì thì gặp Trung-Tá Huỳnh Kiêm Thanh...

Tôi không dò hỏi gì nhiều. Tôi chỉ loanh-quanh tìm gặp vài ba nhân-vật ở-tri am-thạo tình-hình là đủ.

Trung-Tá Ưng Du, một sĩ-quan lão-thành xuất-thân từ thời Quân-Đội Quốc-Gia chưa ra đời, bảo tôi: “Anh được cất nhắc lên chức-vụ cao là một dịp may.” Trung-Tá kính-nhân

Nguyễn Văn Thuận, người từng chứng-kiến nhiều lần đi nhóm thay phe tại Bộ Tư-Lệnh Cảnh-Sát Quốc-Gia, khuyên tôi: “Anh nên nhận lời, vì Tư-Lệnh có thể đưa anh đi một Tỉnh xa, cũng phải dè dặt chứ, và cương-vị lại có thể thấp hơn, mà còn khiến ông phật lòng.”

Đại-tá Lê Tân Phước, một người bà-con của tôi, hỏi tôi: “Anh muốn yên chỗ cũ, vậy anh có sẵn một triệu đồng không?”

Vài ba bạn khác nữa thật, nữa đùa: “Coi chừng cái tính liêm-khiết của anh. Phải khéo-léo với bọn tham-những: theo chúng thì chúng sẽ che-chở anh, vì sợ rút dây động rừng; chống chúng thì chúng có thể tập-đoàn để tiêu-diệt anh...”

Ngay chiều hôm ấy, tôi vào gặp lại viên Tư-Lệnh của tôi. Tôi định chỉ nói ngắn gọn, nhưng mới mở lời “Thưa Thiệu-Tướng...” thì Tướng Tây đã cười, hỏi chận: “Chịu đi rồi h?”

Bây giờ thì Tướng Tây vui-vẻ nhưng nghiêm-nghị vào đề:

– Miền Trung xưa nay thì anh đã biết rành rồi. Phong-trào “Phật-Giáo Tranh-Đấu” khởi đầu từ Miền Trung; quân-đội nổi dậy, chính-quyền địa-phương ly-khai chính-quyền trung-ương, chớ xảy ra ở Miền Trung; các giáo-phái đụng-độ nhau cũng chỉ có ở Miền Trung. Bây giờ thì tình-hình rồi-reng hơn: đàng-phái lung-tung, nội-bộ chính-quyền chia-rẽ. Mỗi ngày Trung-Ương nhận được không biết bao nhiêu đơn-từ tố-cáo lẫn nhau; thậm-chí báo-cáo của các cơ-quan đã trái-ngược nhau, mà mỗi cơ-quan có khi lại tự mâu-thuẫn với chính mình. Người dân ngoài đó hầu như ăn rồi chỉ biết có việc thưa-kiện, khiếu-nại lẫn nhau. Nhiệm-vụ của anh là phải ổn-định tình-hình chính-trị nội-bộ, từ trong Cảnh-Sát Quốc-Gia mà ra, đôn các cơ-quan chính-quyền, đoàn-thể dân-nhân. Ngoài đó có yên thì trong này mới rảnh tay...

Chuẩn-Tướng Tây đi giọng, nói về tình-trạng cá-nhân của tôi:

– Cáp-sơ là chức-vụ này là đại-tá. Trung-Ương sẽ yểm-trợ mọi mặt cho anh. Về nhà-cửa thì tôi sẽ giúp anh mỗi tháng hai chục ngàn đồng. Nếu gia-đình còn ở Nha-Trang, tôi sẽ cho anh vào thăm mỗi tháng một lần. Bao giờ thì anh sẵn-sàng?

– Ngày mai tôi ra Nha-Trang; ngày kia tôi ra Đà-Nẵng, nhận việc ngay trong ngày.

– Tốt! Ngày kia là ngày 26-9-1973. Chúc anh thành-công!

Tôi chưa ra khỏi phòng thì đã nghe Trưởng Ngành Đặc-Biệt Trung-Ương bấm máy nội-đàm báo Trung-Tá Huỳnh Kiêm Thanh, Giám-Đốc Nha Tiệp-Trợ, làm lệnh cho tôi về “Vùng Chiếm-Tuyến”, tức Quân-Khu I, tên mới của Miền Trung.

LÊ XUÂN NHUẬN